

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

36. wzywa UE, jej państwa członkowskie oraz państwa sprawujące przewodnictwo w OBWE obecnie i w następnej kolejności do kontynuowania dialogu na temat ram prawnych OBWE oraz do przypominania o potrzebie szybkiego przyjęcia projektu konwencji w sprawie międzynarodowej osobowości prawnej, zdolności prawnej oraz przywilejów i immunitetów, będącej porozumieniem, które nie narusza istniejącego charakteru zobowiązań OBWE, lecz wzmacnia jej tożsamość i podnosi status, rozwiązując tym samym szereg praktycznych problemów pracowników, zwłaszcza tych zatrudnionych na obszarach kryzysowych;

37. uważa, że przewodniczący Parlamentu Europejskiego powinien zostać zaproszony do udziału w szczycie, i wzywa Radę Europejską do zadbania o wystosowanie takiego zaproszenia;

38. uznaje, że w kontekście zacieśniania stosunków z OBWE Parlament powinien rozważyć swój udział w Zgromadzeniu Parlamentarnym OBWE i przeanalizować możliwość powołania stałej delegacji przy tym organie, tak aby móc lepiej śledzić działalność OBWE i Zgromadzenia Parlamentarnego OBWE;

*

* *

39. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie i Komisji, państwom członkowskim OBWE oraz sekretarzowi generalnemu OBWE.

Wyzwanie demograficzne i solidarność międzypokoleniowa

P7_TA(2010)0400

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie wyzwań demograficznych i solidarności między pokoleniami (2010/2027(INI))

(2012/C 74 E/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając własną rezolucję z dnia 14 marca 1997 r. dotyczącą sprawozdania Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego na temat sytuacji demograficznej w Unii Europejskiej (1995 r.)⁽¹⁾,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 12 marca 1998 r. dotyczącą sprawozdania Komisji z 1997 r. na temat sytuacji demograficznej⁽²⁾,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 15 grudnia 2000 r. dotyczącą komunikatu Komisji „Europa dla wszystkich grup wiekowych – dobrobyt i solidarność między pokoleniami”⁽³⁾,
- uwzględniając zieloną księgę Komisji zatytułowaną „Wobec zmian demograficznych: nowa solidarność między pokoleniami” (COM(2005)0094),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie wyzwań demograficznych i solidarności między pokoleniami⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 września 2006 r. w sprawie przyszłego europejskiego modelu społecznego⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2008 r. w sprawie postępów osiągniętych w zakresie równych szans i niedyskryminacji w UE (transpozycja dyrektywy 2000/43/WE i dyrektywy 2000/78/WE)⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 115 z 14.4.1997, s. 238.

⁽²⁾ Dz.U. C 104 z 06.4.1998, s. 222.

⁽³⁾ Dz.U. C 232 z 17.8.2001, s. 381.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 292 E z 1.12.2006, s. 131.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 305 E z 14.12.2006, str. 141.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 279 E z 19.11.2009, str. 23.

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie demograficznej przyszłości Europy ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 października 2008 r. w sprawie propagowania integracji społecznej i walki z ubóstwem, w tym ubóstwem dzieci, w Unii Europejskiej ⁽²⁾,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 2 kwietnia 2009 r. w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną ⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Demograficzna przyszłość Europy - przekształcić wyzwania w nowe możliwości” (COM(2006)0571),
- uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Promowanie solidarności między pokoleniami” (COM(2007)0244),
- uwzględniając wydaną w dniu 14 marca 2007 r. przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny opinię pod tytułem „Rodzina a zmiany demograficzne” ⁽⁴⁾ oraz jej główną propozycję podpisania przez państwa członkowskie europejskiego paktu na rzecz rodziny,
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji zatytułowany „Demograficzna przyszłość Europy: fakty i liczby” (SEC(2007)0638),
- uwzględniając publikacje CEDEFOP zatytułowane kolejno „Innowacyjne środki nauczania dla starszych pracowników” ⁽⁵⁾, „Praca a starzenie się. Najnowsze teorie i perspektywy empiryczne” ⁽⁶⁾, „Modernizacja kształcenia zawodowego i szkoleń. Czwarte sprawozdanie w sprawie badań dotyczących kształcenia i szkolenia zawodowego w Europie: sprawozdanie podsumowujące” ⁽⁷⁾ oraz „Zasoby i popyt w zakresie umiejętności w Europie. Prognoza średnioterminowa do 2020 r.” ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dokument Komisji zatytułowany „Raport demograficzny 2008: zaspokajanie potrzeb społecznych w starzejącym się społeczeństwie” (SEC (2008) 2911),
- uwzględniając wspólne sprawozdanie przygotowane przez Komisję i Komitet Polityki Gospodarczej (grupa robocza ds. starzenia się społeczeństwa) w sprawie sprawozdania na temat starzenia się społeczeństwa, 2009: przewidywania gospodarcze i budżetowe dla UE-27 na lata 2008-2060,
- uwzględniając art. 25 i 34 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, które wyraźnie definiują prawo osób starszych do niezależnego życia oraz uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym, a także prawo dostępu do świadczeń socjalnych oraz usług socjalnych zapewniających opiekę nad osobami starszymi,
- uwzględniając art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, który wyraźnie zabrania wszelkiej dyskryminacji ze względu na wiek,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426) oraz stanowisko Parlamentu w tej sprawie,
- uwzględniając art. 2 i art. 3 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

⁽¹⁾ Dz.U. C 184 E z 6.8.2009, str. 75.

⁽²⁾ Dz.U. C 9 E z 15.1.2010, str. 11.

⁽³⁾ Dz.U. C 137 E z 27.5.2010, s. 68.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 161 z 13.7.2007, s. 66.

⁽⁵⁾ Seria Cedefop Panorama, s. 159. Luksemburg, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2008 r.

⁽⁶⁾ Luksemburg, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2010 r.

⁽⁷⁾ Seria Cedefop Reference. Luksemburg, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2009 r.

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽¹⁾,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, a także opinie Komisji Gospodarczej i Monetarnej oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A7-0268/2010),
- A. w przekonaniu, że społeczeństwo szanujące godność człowieka opiera się na zasadzie sprawiedliwości pokoleniowej,
- B. mając na uwadze, że związany z płcią wymiar relacji międzypokoleniowych powinien zostać wzięty pod uwagę,
- C. mając na uwadze, że należy uczynić znacznie więcej, aby zakończyć powszechną niesprawiedliwą dyskryminację, z jaką często borykają się osoby starsze jedynie ze względu na wiek, zarówno w zakresie zatrudnienia, jak i dostępu do towarów, udogodnień i usług,
- D. mając na uwadze istoty związek między dyskryminacją osób starszych ze względu na wiek a wykluczeniem społecznym i ubóstwem osób starszych,
- E. mając na uwadze, że wiele osób starszych jest także niepełnosprawnych, a zatem osoby te mogą być one narażone na dyskryminację na wielu poziomach,
- F. mając na uwadze, że zmiany demograficzne mają znaczący wpływ na życie osobiste i zawodowe osób, a przede wszystkim kobiet, podczas gdy niedobór usług, niski poziom wynagrodzeń, powolne i trudne wejście na właściwy rynek pracy, długi okres wykonywania nisko płatnej pracy na czas określony czy niedostateczne wsparcie dla młodych małżeństw znajdują się wśród powodów, które sprawiają, że młodzi ludzie odsuwają w czasie założenie rodziny i posiadanie dzieci,
- G. mając na uwadze, że, by zrealizować założenia, gospodarka i społeczeństwo potrzebują doświadczenia życiowego, zaangażowania i całego bogactwa idei wszystkich pokoleń,
- H. mając na uwadze, że według szacunków Komisji zmiany demograficzne mogłyby dogłębnie zmienić strukturę populacji oraz piramidę wieku; mając na uwadze, że w związku z tym liczba osób młodych w wieku od 0 do 14 lat spadnie ze 100 mln (statystyki z 1975 r.) do 66 mln w 2050 r., populacja w wieku produkcyjnym sięgnie około 2010 r. 331 mln, a następnie będzie stopniowo maleć (do ok. 268 mln w roku 2050), podczas gdy średnia długość życia wydłuży się w latach 2004-2050 o 6 lat w przypadku mężczyzn i 5 lat w przypadku kobiet, a liczba osób powyżej 80. roku życia wzrośnie z 4,1 % w roku 2005 do 11,4 % w roku 2050,
- I. mając na uwadze, że w ramach ambitnych celów w zakresie poziomu zatrudnienia w strategii UE 2020 wskaźnik zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata powinien zostać zwiększony do 75 % do roku 2020, stojąc jednocześnie w obliczu wyzwań demograficznych,
- J. mając na uwadze, że na przemiany demograficzne można wpływać i są one zrównoważone pod warunkiem odpowiedniego przygotowania się do nich i poważnego ich traktowania; mając na uwadze, że kwestią demograficzną należy zająć się, zważając na długoterminowe cele strategiczne i podejmując działania mające na celu zwalczanie nieuczciwej dyskryminacji ze względu na wiek,

⁽¹⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

- K. mając na uwadze, że w epoce zmian demograficznych rola rodziców jest szczególnie ważna, gdyż są oni niezbędni zarówno jako pracownicy i jako (współ)matki oraz ojcowie, a także mając na uwadze, że powinno się zapobiegać ryzyku obarczania tym podwójnym ciężarem wyłącznie kobiet,
- L. mając na uwadze, że stoimy obecnie w obliczu podwójnego kryzysu, na który składają się wysoka stopa bezrobocia wśród ludzi młodych i kontrowersje związane z finansowaniem systemów emerytalnych, oraz że w celu zaradzenia tym dwóm zjawiskom musimy pracować wspólnie, działając na rzecz poprawy świadczeń socjalnych oraz intensywniejszego uczestnictwa młodzieży w tworzeniu dobrobytu i odbudowywaniu gospodarki; mając na uwadze, że jak przypomina Komitet Regionów (CdR 97/2009), w naszym starzejącym się społeczeństwie młodzież należy uznać za cenną i kluczową siłę napędową społeczeństwa, które można i należy mobilizować do osiągnięcia celów społecznych i gospodarczych,
- M. mając na uwadze, że główne instrumenty promowania sprawiedliwości pokoleniowej (system emerytalny, budżet, zadłużenie, opieka zdrowotna i złożona rehabilitacja) oraz zakończenia niesprawiedliwej dyskryminacji należą do kompetencji państw członkowskich, UE może zaś realizować istotne inicjatywy dotyczące monitorowania, wymiany najlepszych praktyk i programów działania, a także poprzez monitorowanie wdrażania przepisów UE w dziedzinie przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na wiek oraz poprzez uzgodnienie istotnych nowych proponowanych przepisów antydyskryminacyjnych, które zakazą dyskryminacji ze względu na wiek w dostępie do towarów, udogodnień i usług,
- N. mając na uwadze, że odsetek osób w wieku powyżej 60 lat w Unii Europejskiej zwiększy się w bezprecedensowy sposób, a apogeum wzrostu ma przypadać na lata 2015-2035, gdy corocznie do tej grupy populacji będą dołączać 2 miliony osób;
- O. mając na uwadze, że dyskryminacja ze względu na wiek osłabia solidarność międzypokoleniową; jest ona zakazana na mocy traktatu, ale pozostaje zjawiskiem powszechnym i poważnie ogranicza dostęp starszych i młodszych pracowników do rynku pracy, ubezpieczeń społecznych oraz niektórych usług,

Podstawowe zasady i cele

1. uznaje sprawiedliwość i solidarność między pokoleniami za równoznaczne i definiuje sprawiedliwość społeczną jako równomierny i racjonalny podział korzyści i obciążeń między pokoleniami i uważa solidarność w ujęciu ogólnym za jedną z podstawowych wartości współpracy europejskiej;
2. wyraża przekonanie, że dobrze funkcjonująca współegzystencja pokoleń musi opierać się na wartościach podstawowych, takich jak wolność, prawa, solidarność, sprawiedliwość i bezinteresowne wsparcie przyszłych pokoleń, i cechować się obopólnym poszanowaniem, wzajemną odpowiedzialnością oraz gotowością do zaakceptowania podstawowych praw należnych ludziom jako istotom ludzkim i obywatelom UE oraz do poświęcenia się dla innych, jak również na indywidualnym planowaniu przyszłości, w tym na postawie mocniej opartej na profilaktyce zdrowotnej;
3. jest zdania, że przewidywane zmniejszanie się liczby ludności w perspektywie do 2050 r. może w konsekwencji zaowocować obniżeniem negatywnego wpływu na środowisko naturalne i stanowić szansę dla zrównoważonego rozwoju, co z kolei wymaga proaktywnej polityki na rzecz odpowiedniego dostosowania planowania przestrzennego, warunków mieszkaniowych, transportu i wszelkich innych rodzajów infrastruktury;
4. z zadowoleniem zauważa, że ludzie żyją coraz dłużej i jednocześnie są dłużej aktywni, jak również świadomie i z zaangażowaniem biorą udział w życiu społecznym; ocenia, że wydłużenie średniej długości życia to pozytywne osiągnięcie, które nie może przekładać się na obniżenie świadczeń pracowniczych; uznaje również, że z drugiej strony wskaźnik urodzeń w państwach członkowskich utrzymuje się od wielu dziesięcioleci na niskim poziomie, co, w przypadku niepodjęcia na czas zdecydowanych działań, doprowadzi do znacznego obciążenia przyszłych pokoleń oraz do sporów w zakresie podziału; podkreśla, iż wyzwania te mogą stanowić kluczową siłę napędową bardziej sprawiedliwego podziału obciążeń oraz bardziej zintegrowanych systemów zabezpieczenia społecznego wysokiej jakości;
5. wyraża przekonanie, że celem sprawiedliwej pokoleniowo strategii politycznej winno stać się stworzenie koniecznych zasad, praw i instrumentów prowadzących do otwartego i szczerego dialogu pokoleniowego, który umożliwi korzystne dla obu stron rozwiązanie, a tym samym środki prowadzące do sprawiedliwego podziału między pokoleniami;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

6. wyraża przekonanie, że należy wyraźnie powiedzieć, że osoby starsze, pełnosprawne czy niepełnosprawne, oraz pracownicy zbliżający się do wieku emerytalnego nie są ciężarem dla gospodarki, jak i społeczeństwa, ani przeszkodą w modernizacji pracy, lecz dzięki swojemu doświadczeniu, swoim osiągnięciom życiowym i swojej wiedzy, jak również większej lojalności, którą wykazały wobec swoich miejsc pracy, są wartością dodaną oraz czynnikiem stabilizującym zarówno dla gospodarki, jak i społeczeństwa; uważa za ważne zwalczanie uprzedzeń i dyskryminacji we wszystkich przejawach i wobec wszystkich grup społeczeństwa oraz pracę na rzecz społeczeństwa, w którym osoby starsze są traktowane tak samo jako istoty ludzkie posiadające podstawowe prawa; jako że polityka Unii Europejskiej wobec osób w podeszłym wieku opiera się na zasadzie „społeczeństwa dla wszystkich”, wyraża przekonanie, że wszystkie środki przewidziane w ramach tej europejskiej polityki muszą na wszelkie sposoby wspierać usankcjonowanie tej koncepcji; jest przekonany, że wszystkie państwa członkowskie muszą zagwarantować różnym kategoriom osób w podeszłym wieku pełną możliwość czynnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa, niezależnie od wieku; podkreśla, że przyszłość zależy od młodzieży i że w związku z tym polityczni decydenci muszą mieć na względzie modernizację społeczeństwa i zaangażowanie wszystkich;
7. domaga się poświęcenia specjalnej uwagi perspektywie płciowej przy rozważaniu wyzwań demograficznych i solidarności, ponieważ relacje między płciami organizują całe życie jednostki od narodzin po starość, wpływając na dostęp do środków i możliwości oraz kształtując strategie życiowe na wszystkich etapach;
8. podkreśla, że europejskie gospodarki stojące w obliczu wyzwań demograficznych potrzebują konkurencyjnych przedsiębiorstw, które korzystają z niskiego obciążenia fiskalnego i biurokratycznego i zreformowanego sektora państwowego; jest zdanie, że konkurencyjny i innowacyjny sektor prywatny jest kluczowym elementem w tworzeniu nowych miejsc pracy dla wszystkich pokoleń;
9. uwzględniając fakt, że społeczeństwo obywatelskie, kościoły i organizacje typu non-profit angażowały się w przeszłości i stale się angażują na rzecz środków wsparcia i rozwoju społecznego, zarówno w odniesieniu do rodzin, jak i wszystkich kategorii obywateli w potrzebie, a ich udział w programowaniu i wdrażaniu środków wsparcia i rozwoju społecznego zagwarantuje wzbogacenie polityki w zakresie solidarności społecznej i międzypokoleniowej, w duchu zasady pomocniczości;
10. zauważa, że w wyniku zmian demograficznych pojawiła się znacząca liczba potencjalnych starszych ochotników, co stanowi ogromne niewykorzystane zasoby w naszych społecznościach; wzywa Komisję do wspierania możliwości dla starszych wolontariuszy oraz do rozwijania programu „Seniorzy w działaniu” na rzecz zwiększania liczby bardzo doświadczonych seniorów pragnących stać się wolontariuszami, który byłby prowadzony równoległe do programu „Młodzież w działaniu”, który uzupełnia program dla seniorów, a ponadto do wspierania szczególnych programów mających na celu promowanie międzypokoleniowej działalności wolontariackiej i mentorstwa;

Inicjatywa w zakresie przejrzystości

11. wzywa Komisję i Radę do wprowadzenia bilansów pokoleń jako narzędzi informacyjnych oraz do dalszego rozwoju wskaźników zrównoważonego rozwoju (SDI) EUROSTAT-u we wszystkich państwach członkowskich i na poziomie europejskim, by wiarygodnie odzwierciedlić i przewidzieć przepływy środków pieniężnych, osiągnięcia i obciążenia każdego pokolenia;
12. popiera ocenę skutków prawnych (badanie pod kątem kwestii pokoleniowych), która na poziomie europejskim i krajowymi w wiążący sposób ujawni wpływ przepisów na kwestie sprawiedliwości pokoleniowej i umożliwi dokonanie długoterminowej analizy korzyści i kosztów;
13. zachęca Komisję do oddzielnego przedstawienia – w celu umożliwienia planowania strategii życiowych obecnych pokoleń – obserwowanych dziś tendencji w odniesieniu do poziomu zależności, dramatycznego spadku płodności obywateli państw członkowskich, których dostęp do zapłodnienia *in vitro* jest utrudniony ze względu na wysoki koszt zabiegu (jak również odpowiednie przepisy prawa pracy), a także finansowych reperkusji wszystkich tych procesów;
14. zwraca się do Europejskiego Instytutu Równości Kobiet i Mężczyzn o monitorowanie i analizowanie relacji między pokoleniami, w oparciu o podział według płci i grup wiekowych;

Polityka na rzecz kształcenia i pracy

15. jest przekonany, że swobodny i sprawiedliwy dostęp do kształcenia i pracy dla wszystkich grup wiekowych stanowi istotę sprawiedliwej pokoleniowo strategii politycznej i jest podstawą dobrobytu, niezależności i ciągłości;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

16. w obliczu starzenia się społeczeństwa w Europie uważa, że należy czynnie dążyć do włączenia ludzi na rynku pracy i utrzymania ich na nim niezależnie od grupy wiekowej, co dotyczy też osób najstarszych, że należy znaleźć równowagę między oferowaniem wystarczającego bezpieczeństwa pojedynczym osobom a utrzymaniem ich motywacji do pracy za wynagrodzeniem oraz że aby uzyskać wyższy poziom kompetencji, należy zaoferować wszystkim grupom społecznym wstępne szkolenia o możliwie jak najlepszej jakości, a następnie optymalne możliwości uczenia się przez całe życie;

17. uważa, że polityka zatrudnienia, która uwzględnia sytuację starszych pracowników, wymaga rozważań na temat nowych sposobów organizacji pracy w przedsiębiorstwach, ułatwiania wprowadzania elastycznych formuł prowadzących do stopniowego przechodzenia na emeryturę, zmniejszania stresu, poprawy warunków pracy i promowania antydyskryminacyjnych praktyk w zakresie rekrutacji i kształcenia zawodowego;

18. podkreśla, że zmiany demograficzne stawiają Unię Europejską przed wyzwaniem związanym z zarządzaniem zasobami ludzkimi, co zakłada prowadzenie polityki sprzyjającej zatrudnieniu w pełnym wymiarze;

19. uznaje, że praca to coś więcej niż działalność zarobkowa i że zarówno osoby młode, jak i starsze poprzez swoją aktywność rodzinną i społeczną przyczyniają się w dużym stopniu do nadawania naszemu społeczeństwu ludzkiego wymiaru oraz ustabilizowania usług i zatrudnienia oraz wzywa rządy do ułatwiania i uznawania pracy wolontariackiej, tworzenia społeczności lokalnych, opieki w społeczeństwie i opieki w rodzinie oraz do szybkiego wyjaśnienia kwestii odpowiedzialności prawnej;

20. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia środków na rzecz uznawania niewidzialnej i nieformalnej pracy – podejmowanej w zakresie solidarności międzypokoleniowej przez członków rodziny (głównie kobiety) w każdym wieku, polegającej na opiekowaniu się starszymi i młodszymi krewnymi wymagającymi opieki – na płaszczyźnie prawnej, społecznej i gospodarczej (w szczególności w zakresie zabezpieczenia społecznego, statusu zawodowego, zarobków i równych szans dla mężczyzn i kobiet), co przedstawiono w sprawozdaniu przyjętym w dniu 8 grudnia 2008 r. przez Komisję Praw Kobiet i Równouprawnienia;

21. zdecydowanie uważa, że niesprawiedliwa dyskryminacja ze względu na wiek w miejscu pracy jest zjawiskiem powszechnym i że jest jeszcze wiele do zrobienia w pierwszej kolejności, aby zwalczyć to zjawisko, w szczególności poprzez skuteczne wdrożenie we wszystkich państwach członkowskich Dyrektywy 2000/78/WE o równym traktowaniu w zakresie zatrudnienia i pracy oraz przez kolejne środki nielegislacyjne w celu dopilnowania, aby starsi ludzie byli świadomi swoich praw i w razie potrzeby mieli dostęp do pomocy i porad prawnych;

22. przyznaje, że starsze kobiety na rynku pracy często są bezpośrednio lub pośrednio dyskryminowane, na wielu poziomach, i sytuacją tą należy się odpowiednio zająć;

23. zauważa, że aby korzystać z dostępu do zatrudnienia, osoby starsze muszą być przede wszystkim w stanie dotrzeć do miejsca pracy, i dlatego uważa, że należy jak najszybciej uzgodnić i wdrożyć proponowaną dyrektywę antydyskryminacyjną zakazującą dyskryminacji ze względu na wiek w dostępie do towarów, udogodnień i usług;

24. uważa, że starszych pracowników nie wolno zmuszać do zaprzestania pracy wbrew ich woli z powodu ukończenia odgórnie określonego wieku obowiązkowego przejścia na emeryturę; wzywa zatem państwa członkowskie do ponownego rozważenia możliwości zniesienia obowiązkowego wieku emerytalnego, który nie pozwala chętnym osobom na kontynuowanie pracy, przy jednoczesnym zachowaniu wieku emerytalnego, tak aby te osoby, które chcą przejść na emeryturę, mogły to zrobić i nadal otrzymywać emeryturę oraz świadczenia emerytalne;

25. stwierdza, że jednostronne odmładzanie zespołów pracowniczych nie prowadzi do wzrostu innowacji, jak się często twierdzi, lecz stanowi w rzeczywistości ograniczenie wydatków dokonywane poprzez zwalnianie doświadczonej, a przez to wysoko wynagradzanej kadry kierowniczej, co jest marnotrawieniem doświadczenia, wiedzy i kompetencji, zwłaszcza w sytuacji, gdy szkolenie osób starszych w dużej mierze rekompensowane jest ich dłuższą pracą na tym samym stanowisku;

26. uważa, że wszystkie środki dotyczące wieku emerytalnego powinny być oparte na potrzebach zainteresowanych osób; uważa, że istnieje potrzeba bardziej elastycznych przepisów emerytalnych, które uwzględniają potrzeby jednostek w społeczeństwie o starzejącej się sile roboczej i reagują na zapotrzebowanie rynku pracy; wzywa państwa członkowskie do nadania priorytetu rozwijaniu i doskonaleniu systemów zabezpieczenia społecznego w odpowiedzi na te potrzeby;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

27. ubolewa z powodu faktu, że wskutek pracy tymczasowej, wzrostu liczby umów o pracę na czas określony, które w niektórych państwach członkowskich charakteryzują się brakiem godnego wynagrodzenia i prawa do ubezpieczenia społecznego, wskutek nielegalnej pracy, niepewności miejsca pracy, zmniejszenia zatrudnienia czy bezrobocia ciągłość pracy w niektórych przypadkach staje się coraz bardziej niestała i niepewna, i że osoby starsze mają utrudniony dostęp do większości stanowisk pracy; uznaje, że okresy spędzone na pracy, nauce, opiece lub wolontariacie wzajemnie się uzupełniają i dostarczają cennych doświadczeń w każdym wieku; ten wzrost niepewności zatrudnienia ma również konsekwencje dla bezpieczeństwa finansowego dzisiejszych pokoleń i będzie stanowił jeszcze większe obciążenie dla przyszłych pokoleń; zwraca jednak uwagę, że wiele form pracy niezależnej, pracy na własny rachunek, elastycznego czasu pracy, pracy w niepełnym wymiarze godzin i różnych rodzajów pracy tymczasowej może odgrywać bardzo istotną rolę w pomaganiu wielu starszym osobom w zwiększeniu ich dochodów lub zdobyciu dochodów, na przykład jeżeli mają zobowiązania w zakresie opieki nad najbliższą rodziną lub przyjaciółmi;
28. wyraża przekonanie, że dzięki flexicurity rynki pracy mogą stać się bardziej otwarte, lepiej reagować i stanowić czynnik integracji oraz że obecnie model ten może ułatwić przechodzenie pomiędzy różnymi etapami kariery zawodowej, jeżeli opierać się będzie na solidarności pokoleń oraz ich współdzielonej odpowiedzialności i będzie uwzględniać różne potrzeby i wymagania wszystkich grup wiekowych i grup dochodu; podkreśla, że należy przyjąć środki gwarantujące wdrażanie harmonijnych mechanizmów umożliwiających odpowiednie szkolenie, kontrolę praw pracowników i poszanowanie życia rodzinnego; zauważa, że flexicurity obejmuje także globalne strategie uczenia się przez całe życie oraz nowoczesne, dostosowane i trwałe systemy zabezpieczenia społecznego;
29. podkreśla, że należy w pełni zagwarantować bezpieczeństwo w zakresie zatrudnienia i kształcenia, a każdy powinien dysponować możliwością całkowitego i aktywnego spełnienia w życiu na każdym jego etapie, dysponując prawem do pełnej emerytury;
30. podkreśla, że uczenie się przez całe życie musi znajdować się w centrum wszelkich środków w zakresie edukacji oraz że jest to zadanie dla wszystkich pokoleń, dla władz publicznych i przedsiębiorstw; zachęca zatem państwa członkowskie do uznawania systemów kształcenia zawodowego, zwłaszcza gdy są one uzupełnione szkoleniami praktycznymi, w szczególności przybierając formę praktyk;
31. usilnie wzywa UE do realizowania skutecznej polityki, tak aby pracownicy w starszym wieku mieli możliwość pozostania na rynku pracy i nie byli dyskryminowani ze względu na wiek;
32. domaga się promowania kultury uwzględniającej zarządzanie starzeniem się w firmach, zarówno z myślą o przyjęciu młodych ludzi, jak i o odejściu starszych pracowników, i indywidualne dostosowywanie jej szczegółów, w szczególności poprzez możliwość stopniowego przechodzenia na emeryturę przy jednoczesnym braniu pod uwagę uciążliwości napotykanym w pracy na danym stanowisku oraz warunków w zakresie pracy, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa;
33. wyraża przekonanie, że za optymalne zarządzanie zasobami ludzkimi poprzez wstępne szkolenia oraz kształcenie przez całe życie odpowiadają podmioty gospodarcze, w szczególności branże zawodowe, które powinny bezwzględnie przewidywać swoje potrzeby w zakresie zatrudnienia i kształcenia;
34. podkreśla, że celem przyniesienia pracownikom pełnych korzyści, powinna istnieć możliwość potwierdzania szkoleń odbywanych przez całe życie dyplomami i certyfikatami; zwraca uwagę na konieczność normalizacji praktyki poświadczania nabytych umiejętności;
35. proponuje, aby udział pracowników w podeszłym wieku w strukturach uczenia się przez całe życie był przedmiotem systematycznego nadzoru i znalazł odzwierciedlenie w statystykach;
36. proponuje przyznawanie dodatkowych zachęt pracownikom i bezrobotnym w podeszłym wieku, aby umożliwić im udział w programach uczenia się przez całe życie celem zagwarantowania im poprawy statusu lub udanego powrotu na rynek pracy;
37. apeluje o większy udział kobiet w różnym wieku w programach kształcenia ustawicznego;
38. zauważa, że według szacunków w wyniku zmian demograficznych do 2030 r. stosunek osób aktywnych do nieaktywnych zawodowo wyniesie 2:1, wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do wspierania przyszłej roli opiekunów rodzinnych poprzez opracowywanie inicjatyw politycznych, które umożliwią kobietom i mężczyznom osiągnięcie równowagi pomiędzy obowiązkami zawodowymi i opiekuńczymi;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

39. podkreśla, że zmiany demograficzne nie mogą stać się uzasadnieniem powszechnego ograniczania praw i świadczeń socjalnych, ale że stanowią wyzwanie, któremu musi sprostać dzisiejsze społeczeństwo, i że te świadczenia i prawa muszą być należycie wyważone zarówno z punktu widzenia pokoleń nieaktywnych, jak i aktywnych; nalega, aby państwa członkowskie uprościły przepisy socjalne, czyniąc je bardziej elastycznymi, dostępnymi i zrozumiałymi zarówno dla pracodawców, jak i pracowników;

40. jest zdania, że korzystając z istniejących instrumentów politycznych i programów UE, Komisja powinna wspierać wdrażanie nowych inicjatyw promujących aktywność osób starszych oraz ich zdrowy i godny tryb życia;

Inicjatywa europejska w sprawie gwarancji na rzecz młodzieży

41. podkreśla, że bezrobocie wśród młodzieży zalicza się do najbardziej palących problemów, ponieważ prowadzi do pozbawienia szans, wykluczenia społecznego, rosnących kosztów społecznych oraz marnotrawienia wartościowych zasobów ludzkich, gdyż wszystkie te czynniki stanowią jeden z głównych powodów społecznych spadku przyrostu naturalnego i napędzają spiralę niesprawiedliwości między pokoleniami; podkreśla potrzebę zmniejszania przerw czasowych pojawiających się, kiedy młodzi ludzie przenoszą się z jednej uczelni na inną lub zanim zostaną zatrudnieni po ukończeniu studiów oraz zauważa, że bardzo ważne jest zatem zapewnienie włączenia społecznego młodzieży, danie jej możliwości uzyskania odpowiedniego zawodu i promowanie przedsiębiorczości wśród młodzieży;

42. podkreśla konieczność ustanowienia długofalowych perspektyw dla młodzieży i zwraca się do Komisji i państw członkowskich o przyjęcie środków w celu zachęcania młodzieży do mobilności w czasie studiów i do udziału w wysokiej jakości stażach; podkreśla również konieczność tworzenia większej ilości miejsc pracy dla młodzieży i zapewnienia jej pełnego uczestnictwa w społeczeństwie, inwestycji na rzecz młodzieży i mobilizowania jej, tak aby następne pokolenie mogło w pełni korzystać z przysługujących mu praw i godności;

43. podkreśla, że bezrobocie wśród młodzieży, a przede wszystkim rozbieżności w rozwoju pomiędzy regionami stanowią przeszkody dla spójności terytorialnej;

44. podkreśla, że zmiany demograficzne spowodują niedobór wykwalifikowanej siły roboczej, który w dużej części będzie mógł być zrekomensowany wykwalifikowaną kobiecą siłą roboczą; w związku z tym niezbędne jest, aby państwo i pracodawcy zmienili nastawienie i przyjęli środki na rzecz dostosowania do potrzeb kobiet warunków ogólnych i warunków zatrudnienia;

45. podkreśla, że należy zwrócić szczególną uwagę na początek kariery zawodowej młodzieży i w pełni zachęcać do jej pomyślnego wchodzenia na rynek pracy, ponieważ nieudany początek kariery zawodowej młodych ludzi może mieć wpływ na całe ich życie oraz na ich aktywność na rynku pracy;

46. wzywa Radę i Komisję do dołożenia szczególnych starań i opracowania konkretnych środków, obejmujących także inicjatywę europejską w sprawie gwarancji na rzecz młodzieży, dzięki którym młodzież po okresie bezrobocia o długości maksymalnie czterech miesięcy otrzyma miejsce pracy, możliwość kształcenia, możliwość poszerzenia kwalifikacji lub pracę połączoną z możliwością kształcenia, pod warunkiem że osoby dotknięte bezrobociem będą wspierać ten proces integracji własnymi staraniami;

47. służyć młodym bezrobotnym pracownikom poradami, wskazówkami i pomocą, jakich potrzebują do powrotu na rynek pracy (lub do rozpoczęcia pracy po raz pierwszy) i zapewnienie tego samego w przypadku uczniów lub przyszłych studentów w przyszłości, tak aby mogli wybrać ścieżkę kariery posiadając pełną wiedzę o ewentualnych możliwościach pracy;

Inicjatywa: europejski pakt na rzecz osób po 50-ce

48. wzywa państwa członkowskie i Komisję UE do zatroszczenia się o to, aby do 2020 r. osiągnąć w ramach rozszerzonej strategii UE 2020 następujące cele:

- (i) zabezpieczenie pełnego zatrudnienia osób po pięćdziesiątym roku życia aż do osiągnięcia prawnie przewidzianego wieku emerytalnego oraz osiągnięcie minimalnej stopy zatrudnienia na poziomie 55 %;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

- (ii) likwidowanie zachęt np. do wcześniejszego przechodzenia na emeryturę, które niszczą systemy zabezpieczenia społecznego, nierównomiernie rozkładają związane z tym obciążenia i wobec tego nie są zrównoważone;
- (iii) zwalczanie dyskryminacji ze względu na wiek;
- (iv) wyznaczenie celów dostosowanych do sytuacji poszczególnych krajów w zakresie dostępu do szkoleń i uczenia się przez całe życie dla starszych pracowników w podziale na grupy wiekowe i płeć poprzez podwyższenie liczby osób kontynuujących kształcenie i poszerzających kwalifikacje niezależnie od wieku; ponadto ułatwienie dostępu do szkoleń osobom starszym poprzez tworzenie przez pracodawców zachęt/ premii dla starszych pracowników, którzy postanowią kontynuować naukę po 50. roku życia;
- (v) zwalczanie dyskryminacji w miejscu pracy ze względu na wiek, także w zakresie szkoleń, oraz tworzenie zachęt dla pracowników po sześćdziesiątym roku życia, by pozostawali na rynku pracy i mogli tym samym przekazać swoją wiedzę i doświadczenie następnym pokoleniom, co wymaga opracowania przez państwa członkowskie dostosowanych przepisów mających na celu wspieranie zatrudnienia takich osób przez przedsiębiorstwa;
- (vi) w odniesieniu do osób starszych, które stają się niepełnosprawne – pomoc w (re)integracji uwzględniająca otoczenie fizyczne i biologiczne wraz z nowym podejściem opartym na złożonej rehabilitacji, zamiast oficjalnego uznania ich za niepełnosprawne;

Inicjatywa: zarządzanie wiekiem

49. stoi na stanowisku, że zdolność do pozostawania czynnym zawodowo w podeszłym wieku zależy także od inicjatyw w dziedzinie zdrowia, poziomu dochodów oraz wkładu w gotówce i w naturze w stosunku do emerytury i innych świadczeń emerytalnych, dalszego kształcenia, specyfiki czasu pracy, autonomii i indywidualnego wyboru ze strony pracowników, lepszego godzenia pracy i życia prywatnego, zadowolenia z pracy oraz postawy kadry zarządzającej, jak również w zakresie dostępności, aby zgodnie z postanowieniami dyrektywy 2000/78/WE zapewnić racjonalne usprawnienia, oraz że takie inicjatywy powinny być realizowane we współpracy z partnerami społecznymi – odpowiednio na rzecz wszystkich pracowników – i być promowane przez Komisję i państwa członkowskie;

50. uważa, że państwa członkowskie powinny zachęcać przedsiębiorstwa do wprowadzania takich strategii zarządzania wiekiem, które zwiększą ich konkurencyjność dzięki wykorzystaniu doświadczenia i specyficznych walorów pracowników w starszym wieku;

51. proponuje partnerom społecznym, pracodawcom i państwom członkowskim zagwarantowanie pracownikom powyżej 50. roku życia możliwości awansu zawodowego aż do końca życia czynnego zawodowo;

Inicjatywa: tandem pokoleniowy

52. wspiera konkretne inicjatywy tworzenia zespołów pracowników o zróżnicowanej strukturze wiekowej; zachęca do wspierania takich przedsiębiorstw i do wyróżniania projektów o szczególnej wartości pokazując, że mieszanka pokoleniowa wzmacnia konkurencyjność i pozwala na bardziej harmonijny wzrost gospodarczy;

53. proponuje przyjęcie konkretnych inicjatyw z myślą o stworzeniu nowej kultury przedsiębiorstw w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi w celu skupienia się na zatrudnianiu pracowników w podeszłym wieku i ustanowienia związku między tym podejściem a odpowiedzialnością społeczną przedsiębiorstw;

54. jest przekonany, że państwa członkowskie mogłyby zwiększyć skuteczność państwowych agencji zatrudnienia w odniesieniu do bezrobotnych w podeszłym wieku, w tym możliwości pracy społecznej i prac użyteczności publicznej;

Inicjatywa: „na rzecz godziwej emerytury”

55. jest przekonany, że każdy pracownik ma prawo do emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego, określonego przez każde państwo członkowskie w porozumieniu z partnerami społecznymi, przy poszanowaniu tradycji narodowej; jest zdania, że ich decyzja o nieprzedłużaniu aktywności zawodowej po spełnieniu krajowych wymogów przejścia na emeryturę nie może mieć żadnego wpływu na prawo do korzystania z emerytury lub jakiegokolwiek inne prawo socjalne;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

56. wzywa Radę i państwa członkowskie, aby do 2012 r. zleciły wykonanie wolnej od uprzedzeń analizy granic wiekowych dyskwalifikujących w przypadku wykonywania pewnych zawodów lub korzystania z mandatów i podczas przyznawania kredytów i zawierania umów ubezpieczeniowych oraz zniosły te ograniczenia; zachęca Radę i państwa członkowskie do przeanalizowania trudności w uzyskiwaniu kredytów przez osoby starsze;

Inicjatywa: „aktywne starzenie się”

57. wzywa Komisję do skontrolowania działań w zakresie starzenia się w dobrym zdrowiu oraz do przedstawienia w 2011 r. planu działania mające na celu:

- wspieranie godności, zdrowia, możliwości życia na odpowiedniej stopie i niezależności ludzi starszych,
- zapewnienie im równego dostępu do opieki zdrowotnej niezależnie od dochodów,
- podkreślenie w szczególności zagrożeń dla zdrowia, na które narażone są osoby nagle zaprzestające wszelkiej aktywności oraz
- podkreślenie konieczności zapobiegania problemom zdrowotnym, co zobowiązuje państwa członkowskie do promowania zdrowego trybu życia i przyjmowania odpowiednich środków na rzecz zmniejszenia powszechności palenia, nadużywania alkoholu, otyłości i innych poważnych zagrożeń dla zdrowia;

58. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wiele organizacji społeczeństwa obywatelskiego ogłosiło dzień 29 kwietnia „Dniem solidarności międzypokoleniowej” i wzywa Komisję do opracowania wniosku w celu ustanowienia roku 2012 „Europejskim rokiem aktywnego starzenia się i solidarności międzypokoleniowej”, który zwróci uwagę na wartość dodaną wypracowywaną przez ludzi starszych w społeczeństwie i będzie promował działania nakierowane na objęcie udziałem osób w podeszłym wieku i młodzieży we wspólnych inicjatywach;

59. uważa, że państwa członkowskie powinny uczynić z aktywnego starzenia się jeden z priorytetów na nadchodzące lata; podkreśla, że obejmuje to w szczególności tworzenie odpowiednich warunków ramowych do mobilizacji potencjału starszych osób oraz opracowywania przykładów innowacyjnego podejścia do działań, a także zadbanie o stosowne wyszkolenie pracowników zapewniających usługi wsparcia;

60. jest zdania, że aktywność osób starszych należy postrzegać w szerszej perspektywie: trwałych szans kobiet i mężczyzn na zatrudnienie przez okres życia zawodowego, a zachęcanie pracowników w starszym wieku do pozostawiania na rynku pracy wymaga przede wszystkim poprawy warunków pracy w celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, dostosowania miejsc pracy do stanu zdrowia i potrzeb, zwalczania dyskryminacji ze względu na wiek i płeć, dbania o uaktualnianie umiejętności przez zapewnianie odpowiedniego dostępu do możliwości uczenia się i szkolenia przez całe życie, a także w razie potrzeby zweryfikowania systemów podatkowych i systemów świadczeń w celu skutecznego zachęcania do dłuższej pracy;

61. stwierdza, że państwa członkowskie i Komisja Europejska powinny wykorzystać wszystkie możliwości, jakie daje otwarta metoda koordynacji, strategia zatrudnienia oraz inne instrumenty i programy wspólnotowe, w tym finansowe wsparcie z funduszy strukturalnych, zwłaszcza Europejskiego Funduszu Społecznego, by propagować aktywność osób starszych;

62. uważa, że państwa członkowskie i Komisja Europejska powinny wykorzystywać istniejące komitety doradcze i polityczne, w tym Komitet Ochrony Socjalnej, Komitet Zatrudnienia, Komitet Polityki Gospodarczej, Grupę Ekspertów do Spraw Demograficznych, aby aktywne starzenie się pozostawało ważnym punktem programu politycznego UE i państw członkowskich;

63. zwraca się do Rady i państw członkowskich o szybkie przyjęcie środków zapewniających wszystkim stosowne emerytury, które w żadnym wypadku nie będą mogły plasować się poniżej progu ubóstwa;

64. zwraca się do Komisji o opracowanie studium skuteczności i zalet czynnego uczestnictwa pracowników w podeszłym wieku w rynku pracy, z uwzględnieniem efektywności systemów zabezpieczenia społecznego, promowania wydajności i wzrostu oraz walki z wykluczeniem społecznym;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

Polityka godzenia życia zawodowego z rodzinnym

65. podkreśla, że w celu uniknięcia nieproporcjonalnego obciążenia kobiet ze względu na zwiększone zapotrzebowanie na opiekę w starzejącym się społeczeństwie, praca i opieka powinny być we wszystkich państwach członkowskich zrównane w przypadku mężczyzn i kobiet i równo rozdzielone między nimi; podkreśla też, że wymaga to zapewnienia przystępnej i wysokowartościowej opieki, lepszej edukacji i opieki nad małymi dziećmi, urlopu ojcowskiego i zachęcania mężczyzn do pracy w niepełnym wymiarze godzin;
66. podkreśla, że osoby starsze często odgrywają ważną rolę w rodzinie dzięki opiece nad dziećmi, zapewnianiu opieki nad dziećmi w czasie wakacji i po lekcjach, co stanowi dużą wartość w ogóle, jak również przedstawia znaczącą wartość ekonomiczną;
67. uznaje konieczność interweniowania na rzecz poprawy statusu nie tylko urlopu macierzyńskiego, lecz także urlopu ojcowskiego i urlopu wychowawczego, z których korzystają pracujący ojcowie;
68. zwraca uwagę na fakt, że w całej UE należy ustanowić zachęty celem zwiększenia liczby narodzin, ponieważ w przeciwnym wypadku nie będzie można rozwiązać problemu starzenia się w Europie;
69. zachęca państwa członkowskie do przyjęcia inicjatyw strukturalnych o stałym charakterze na rzecz rodzin, m.in. dodatkowych zasiłków dla rodziców, zwłaszcza dodatkowych środków wsparcia dla samotnych matek, a także ułatwień podatkowych i socjalnych dla żłobków oraz dla organizacji wolontariackich, organizacji współpracy i typu non-profit; powinno się również w ramach Paktu na rzecz Rodzin oraz odpowiednich platform i organizacji dokonywać wymiany poglądów na temat sprawdzonych praktyk; zachęca państwa członkowskie do wprowadzenia, z korzyścią dla pracowników, systemów zachęcających do urlopów w pełnym lub niepełnym wymiarze, tak, aby rodzice mogli zająć się swoimi dziećmi, a po powrocie do miejsca pracy wciąż dysponować takimi samymi uprawnieniami, jak wcześniej;
70. zwraca się do państw członkowskich o wypracowanie między sobą zintegrowanego systemu opieki, tak aby zmniejszyć ciężar spoczywający na osobach sprawujących opiekę nad osobami w podeszłym wieku lub niepełnosprawnymi oraz aby umożliwić im pracę;
71. popiera prawo do pracy w niepełnym wymiarze godzin, elastycznych miejsc pracy, godzin pracy dostosowanych do potrzeb pracowników, uregulowania w zakresie macierzyństwa, ciąży, urlopu rodzicielskiego i zasiłków rodzinnych, a także możliwość dzielenia etatu i telepracy przy jednoczesnym zachowaniu wysokiego poziomu zabezpieczenia społecznego jako środków, które pomagają w godzeniu obowiązków opiekuńczych z życiem zawodowym;
72. uważa, że konieczne jest promowanie solidarności między pokoleniami – ze szczególnym odniesieniem do wymiaru płci – za pomocą odpowiedniej polityki fiskalnej, działań na rzecz aktywnego starzenia się, polityki mieszkaniowej, tworzenia zintegrowanych sieci usług dla dzieci, osób starszych, osób niepełnosprawnych i wymagających opieki, nadając wartość ich wpływowi na godzenie życia zawodowego i osobistego;
73. podkreśla, że godzenie pracy i życia rodzinnego jest możliwe tylko pod warunkiem bardziej sprawiedliwego podziału między kobiety i mężczyzn obowiązków wynikających z nieodpłatnej opieki oraz dostępu do przystępnych i dobrej jakości usług opieki rodzinnej; wzywa państwa członkowskie do zagwarantowania dostępnego, przystępnego cenowo, elastycznego i wysokiej jakości usług, w szczególności dostępu do placówek opieki nad dziećmi, dążąc do zapewnienia 50 % koniecznej opieki dla dzieci w wieku 0-3 lat i 100 % opieki dla dzieci w wieku 3-6 lat, a także lepszego dostępu do opieki dla innych osób niesamodzielnych oraz stosownych rozwiązań urlopowych zarówno dla matek, jak i ojców;
74. podkreśla, że wiele osób starszych może mieć niewielką rodzinę lub nie mieć wcale rodziny, na której mogliby polegać, i wzywa państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz wymiany najlepszych praktyk w zakresie polityki, dzięki której osoby starsze będą mogły pozostać jak najdłużej niezależne, oraz do zapewnienia, że w razie potrzeby usługi wsparcia będą dostępne i dostosowane do indywidualnych potrzeb.
75. zwraca uwagę na fakt, że jeżeli rynek pracy nie będzie spełniał warunków pozwalających na godzenie życia zawodowego, rodzinnego i prywatnego oraz jeżeli nie będzie się promować rozwoju kompleksowych usług na rzecz rodzin, spadnie liczba narodzin, co jeszcze pogłębi problem starzenia się europejskiego społeczeństwa;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

76. zwraca się do przedsiębiorstw i do państw o opracowanie wsparcia i wysokiej jakości doradztwa dla członków rodzin zajmujących się krewnymi w podeszłym wieku i o zaoferowanie możliwości uwzględnienia tej opieki przy obliczaniu praw emerytalnych oraz otrzymania odpowiedniej rekompensaty finansowej; jest zdania, że opieki sprawowanej przez członków rodziny nie należy nadmiernie traktować jako środka redukcji kosztów;

Polityka na rzecz gospodarki i wzrostu

77. uważa, że zagospodarowywanie nowych możliwości na „rynku seniorów” stwarza również dobrą okazję do poprawy konkurencyjności i innowacyjności oraz do zwiększenia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, jak również do promowania wolontariatu; uważa, że sprzeciwiając się wprowadzeniu proponowanych przepisów zabraniających dyskryminacji ze względu na wiek wiele stowarzyszeń skupiających przedsiębiorstwa danego sektora nie dostrzegło tej nadarzającej się okazji;

78. podkreśla, że – aby stawić czoła przepaści technologicznej, która dotyczy znacznej części kobiet, a w szczególności kobiet w podeszłym wieku oraz kobiet, których dotyka wykluczenie zawodowe i społeczne – możliwe jest organizowanie przez szkoły inicjatyw eksperymentalnych w zakresie zaznajomienia z technologią;

79. uważa, że uzgodnienie silnych nowych przepisów antidyskryminacyjnych dotyczących dostępu do towarów i usług stanie się poważną szansą wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w miarę jak usuwane będą przeszkody, na które napotykają osoby starsze w dostępie do niektórych usług i towarów; wzywa do zaprzestania wszelkich nieuzasadnionych lub nieuczciwych ogólnych zakazów dostępu do towarów i usług jedynie ze względu na wiek, wobec których staje wielu starszych ludzi, gdy na przykład starają się wykupić ubezpieczenie, wakacje lub wynająć samochód;

80. wzywa państwa członkowskie do stworzenia warunków ramowych, w szczególności innowacyjnych i dostosowanych środków działania, które uwzględnią różne uwarunkowania regionalne;

81. wzywa do podejmowania działań na bardziej lokalnym szczeblu, na przykład poprzez tworzenie „regionalnych”, „terytorialnych” lub „lokalnych” rad ds. zatrudnienia łączących decydentów politycznych i partnerów społecznych;

82. stoi na stanowisku, że państwa członkowskie powinny przyjąć rygorystyczne środki w celu zniechęcenia do działań w czarnej i szarej strefie gospodarki związanych z „nieuregulowaną” siłą roboczą – które mają negatywny wpływ na rynek pracy w UE – a czynić to powinny nie tylko poprzez promowanie środków na rzecz ochrony swej wewnętrznej siły roboczej; zwraca uwagę, że przeciwdziałanie niezgłoszonej pracy za pomocą środków/ sankcji wobec pracodawców i/lub pośredników naprawdę działa jako środek odstraszający;

83. wzywa do podjęcia wysiłków na rzecz bardziej zdecydowanego zwalczania nielegalnej pracy, w szczególności poprzez zwiększenie zasobów ludzkich i innych będących do dyspozycji organów kontrolnych (usługi obejmujące inspekcje fabryk, sądy pracy itp.);

Polityka emerytalna i budżetowa

84. poddaje pod rozwagę fakt, że systemy opieki społecznej stoją przed ogromnymi wyzwaniem i że państwa członkowskie powinny przeprowadzić ambitne reformy strukturalne i poszukiwać nowych sposobów zrównoważonego finansowania opieki zdrowotnej i emerytur;

85. ponieważ przyspieszone starzenie się ludności staje się problemem w skali ogólnoświatowej, a nawet już nim jest, co w najbliższych latach postawi systemy opieki i systemy zdrowotne państw członkowskich przed nowymi wyzwaniami, uważa, że Komisja powinna przyjąć na siebie rolę koordynatora w celu opracowania wspólnych rozwiązań w zakresie usług opieki i usług zdrowotnych skierowanych do osób w podeszłym wieku oraz upowszechnienia dobrych praktyk w państwach członkowskich;

86. wzywa do dalszych działań prowadzących do tego, aby starsi ludzie znali swoje prawa i obowiązki w odniesieniu do systemów zabezpieczenia społecznego oraz emerytur i aby informacje te podawane były w prostej i przystępnej formie;

87. podkreśla, że prawo do godnego życia jest prawem człowieka i że osoby, które pracowały przez całe życie, nie mogą być ofiarami kryzysu gospodarczego;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

88. podkreśla, że należy się zająć istniejącymi między płciami różnicami w wynagrodzeniu – aktualnie 17 % w UE-27 – gdyż mają one konsekwencje w postaci niższych dochodów od narodzin pierwszego dziecka po niższą emeryturę i wyższy wskaźnik ubóstwa wśród starszych kobiet;
89. zwraca się do Komisji i do państw członkowskich o ponowne zbadanie systemów opieki, w których nadal istnieją znaczne różnice w poziomie świadczeń emerytalno-rentowych kobiet i mężczyzn, oraz o rozważenie możliwości dokonania korekt uwzględniających przerwy w ciągłości składek związane z zatrudnieniem na gorszych warunkach i z macierzyństwem;
90. podkreśla, że w tej dziedzinie polityki społecznej należy uwzględnić praktyki wszystkich państw członkowskich UE z uwagą na różnice między krajowymi systemami emerytalnymi w poszczególnych państwach członkowskich;
91. podkreśla, że biorąc pod uwagę spektakularny wzrost liczby osób powyżej 80. roku życia, priorytet stanowi obniżenie spodziewanych stale rosnących obciążeń, które będą spoczywać na przyszłych pokoleniach;
92. odnotowuje wpływ światowej recesji na finanse publiczne i szerzej pojętą gospodarkę; ponadto jest zdania, że starzenie się populacji w połączeniu ze spadkiem wskaźnika urodzeń w Europie stanowi zasadniczą zmianę demograficzną, która wymagać będzie reformy systemu opieki społecznej i systemu podatkowego w Europie, w tym systemów emerytalnych, gwarancji dobrej opieki starszym pokoleniom oraz unikania procesu narastania zadłużenia młodszych pokoleń; zachęca do reformy paktu stabilności i wzrostu, aby państwa członkowskie mogły spełnić zobowiązanie uczynienia swych systemów emerytalnych bardziej trwałymi;
93. zauważa, że liczne kwestie dotyczące demograficznych zmian społecznych należą wyłącznie do kompetencji państw członkowskich oraz że Wspólnota nie posiada ogólnych uprawnień do stanowienia europejskich przepisów odpowiadających na wyzwania, jakie stwarzają zachodzące zmiany demograficzne; uznaje potrzebę interwencji ze strony państw członkowskich, aby zadbać o stabilność finansów publicznych i zagwarantować, że będą one w stanie sprostać zmianom demograficznym;
94. zauważa, że w ostatnich latach wykorzystywano różne formy „księgowości” międzypokoleniowej, przewidujące rozwój zadłużenia publicznego w kolejnych dekadach i domyślne koszty dla przyszłych pokoleń, co umożliwiło uzyskanie wskaźników rozbieżności zrównoważenia, jak np. niezbędny bilans pierwotny, który reprezentuje równowagę budżetu strukturalnego konieczną do zapewnienia zrównoważonych wydatków publicznych;
95. wzywa Komisję do ciągłego prowadzenia „księgowości” międzypokoleniowej, obejmującej dane na temat przyszłego ciężaru zadłużenia i rozbieżności w zrównoważeniu finansów publicznych państw członkowskich, a także do podawania wyników do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób;
96. zauważa, że obecne prognozy dotyczące zadłużenia są alarmujące i przewidują, że dług ciążący na przyszłych pokoleniach będzie ogromny, i dlatego wzywa państwa członkowskie do zmniejszenia ich strukturalnego deficytu pierwotnego i do dążenia do osiągnięcia zrównoważonego wskaźnika zadłużenia;
97. zaleca państwom członkowskim wprowadzenie środków mających na celu zwiększenie ogólnej wydajności, a zwłaszcza wydajności w świadczeniu usług w dziedzinie opieki społecznej, łącznie z usługami zdrowotnymi i opieką nad osobami starszymi;
98. zauważa, że gdyby te wszystkie lata, o jakie przedłużyło się życie ludzkie, były przeżywane w zdrowiu, a nie w chorobie, rozbieżności w zrównoważeniu finansów publicznych byłyby – według niektórych obliczeń – o 1,5 % PKB mniejsze i w związku z tym uważa, że sprawą najwyższej wagi jest zapobieganie problemom zdrowotnym i leczenie ich we wczesnym stadium;
99. jest zaniepokojony faktem, że wielu państwom członkowskim nie udało się przeprowadzić reformy ich systemów emerytalnych; wzywa Komisję do przedstawienia analizy sytuacji we wszystkich państwach członkowskich, podkreślającej długoterminowe ryzyko dla każdego państwa członkowskiego;
100. podkreśla konieczność zwiększenia przez państwa udziału obywateli w rynku pracy za pomocą wprowadzenia elastycznych godzin pracy, promowania pracy w niepełnym wymiarze godzin i wykonywanej w domu;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

101. zachęca państwa członkowskie do wspierania wszystkich rodzin w ramach swych systemów podatkowych i świadczeń społecznych oraz wspieranie świadczenia usług opieki nad dziećmi rodzinom z małymi dziećmi;

102. zachęca państwa członkowskie do zlikwidowania w sferze podatków i emerytur wszystkich czynników, które zniechęcają osoby starsze do dalszej pracy po osiągnięciu wieku emerytalnego, a także popiera skuteczne mechanizmy wsparcia i odnośne inicjatywy, ponieważ wpływ starzenia się uzależniony jest od stopnia zatrudnienia i średniej liczby godzin pracy;

103. jest zdania, że – biorąc pod uwagę tendencje demograficzne – istnieje potencjał rozwoju trwałych i przyzwoitych miejsc pracy w dziedzinie świadczeń socjalnych i opieki zdrowotnej;

Polityka migracyjna

104. uważa, że migracja w połączeniu z udaną integracją, w tym integracją gospodarczą, przyczynia się do rozwiązywania problemów związanych ze zmianami demograficznymi i że jeszcze zbyt wiele osób wywodzących się ze środowisk migracyjnych nie ma poczucia przynależności do państw członkowskich, w których mieszka, częściowo z powodu doświadczanej dyskryminacji;

105. wyraża przekonanie, że otwarta i szczerza debata jest niezbędna w celu omówienia różnych strategii imigracyjnych, warunków przyjmowania imigrantów i ich perspektyw gospodarczych, problemów nielegalnej imigracji, rosnącego wskaźnika bezrobocia wśród imigrantów ze względu na obecny kryzys gospodarczy, a także skutecznych środków na rzecz zapobiegania społecznej i kulturowej izolacji nowo przybyłych;

106. zwraca uwagę na fakt, że starsi ludzie przejawiają naturalną niższą mobilność społeczną i zdolność dostosowywania się do nowych warunków, choć mają większą zdolność integracji;

107. jest przekonany, że warunkiem udanej integracji jest utożsamianie się, w procesie demokratycznym, z podstawowymi wartościami konstytucyjnymi, odpowiednie uczestnictwo i ponoszenie odpowiedzialności oraz że integracja może się udać jedynie dzięki gotowości imigrantów do asymilacji i gotowości ludności lokalnej do ich przyjęcia; uważa, że solidarność międzypokoleniową wzbogaca solidarność między kulturami, która zakłada wyzbycie się wszelkich uprzedzeń wobec odmiennych kultur;

108. uważa, że wprowadzenie klimatu sprzyjającego akceptacji legalnych imigrantów przez ludność kraju przyjmującego zależy bezpośrednio od dostarczania dokładnych i całościowych informacji oraz tworzenia kultury przeciwnej ksenofobii;

109. wyraża przekonanie, że aktywność osób starszych powinna oznaczać pełne uczestnictwo i integrację społeczną w uczestniczących demokratycznych procesach decyzyjnych;

Polityka w zakresie ochrony zdrowia i opieki

110. poddaje pod rozwagę, że zmiany demograficzne wskazują na poważne zróżnicowanie regionalne i prowadzą do odpływu ludności z regionów wiejskich i oddalonych, w związku z czym konieczne jest opracowanie koncepcji transformacji struktur zabezpieczenia społecznego i opieki medycznej, udostępnienie środków pomocowych i zintensyfikowanie wymiany najlepszych praktyk związanych ze wsparciem postępów i usług opartych na nowoczesnych technologiach informacyjno-komunikacyjnych;

111. uważa, że usługi związane z pomocą w domu dla osób starszych mogą być promowane i organizowane w sposób zachęcający do prowadzenia różnych form działalności własnej i spółdzielczej w porozumieniu z władzami lokalnymi i poprzez przyznawanie specjalnych bonów rodzinom;

112. w obliczu nieuchronnego starzenia się ludności zwraca się do państw członkowskich i Komisji o bliską współpracę, zwłaszcza jeżeli chodzi o ustanowienie trwałych mechanizmów finansowania systemów opieki w celu zagwarantowania świadczenia niezbędnej opieki;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

113. zauważa, że istnieją liczne dowody dyskryminacji osób starszych w dziedzinie opieki zdrowotnej; podkreśla, że z powodu dyskryminacji ze względu na sam wiek starszym pacjentom rzadziej niż młodszym oferuje się wszystkie niezbędne zabiegi; uważa, że takie różnice w leczeniu i opiece mogą mieć znaczący wpływ na stan zdrowia osób starszych;
114. zauważa również, że zachodnie i wschodnie kraje Unii Europejskiej w różny sposób dotykają zmiany demograficzne oraz ich skutki i że konieczna jest polityka gwarantująca jednakowy i harmonijny wzrost oraz zrównoważony rozwój regionalny;
115. apeluje do państw członkowskich, aby pomagały regionom wyludniającym się gwarantując wysoki poziom usług użyteczności publicznej (np. edukacji, w tym przedszkoli i placówek opieki nad dziećmi, opieki społecznej i zdrowotnej, usług pocztowych), możliwość dostępu (np. transport publiczny, infrastrukturę transportową i sieci komunikacyjne) oraz uczestnictwo w procesach społecznych i kompetencje (np. poprzez szkolenie w tym metody uczenia się przez całe życie oraz wykorzystanie nowych technologii i inwestowanie w nie); nalega, aby dostosowano założenia dotyczące wypełnienia tych zadań do wymogów lokalnych i do podmiotów działających na szczeblu lokalnym oraz aby poprawiono zdolności przystosowawcze tych podmiotów; zwraca szczególną uwagę na sytuację wysp, regionów przygranicznych, regionów górskich i innych regionów najbardziej oddalonych;
116. zwraca się do państw członkowskich o zastanowienie się nad regulowaną imigracją siły roboczej (imigracja z państw trzecich do UE);
117. podkreśla, że niezależnie od dochodu, wieku, statusu społecznego czy ryzyka zdrowotnego obywatele muszą mieć zagwarantowaną przystępną i wysokowartościową opiekę medyczną oraz wysokiej jakości opiekę pielęgnacyjną, a jeśli ma to zostać osiągnięte, należy jak najszybciej przyjąć w UE proponowane nowe przepisy antydyskryminacyjne obejmujące dostęp do usług medycznych;
118. z zadowoleniem przyjmuje finansowany przez UE projekt PREDICT („Zwiększenie udziału osób starszych w badaniach klinicznych”), który ma na celu odkrycie, dlaczego utrzymuje się dyskryminacja osób starszych w badaniach klinicznych; stoi na stanowisku, że osoby starsze powinny otrzymywać leki, które zostały przetestowane pod kątem skuteczności i bezpieczeństwa dla tej grupy wiekowej;
119. uznaje jakość usług świadczonych w ramach opieki nad ludźmi starszymi w państwach członkowskich, ale wzywa je do zwrócenia większej niż uprzednio uwagi na ustanowienie kryteriów jakościowych świadczonych usług oraz ich monitorowania; zwraca się do państw członkowskich i Komisji o zacieśnienie współpracy także w dziedzinie nadzoru usług opieki, w ramach której państwa członkowskie mogłyby rozważyć, w odniesieniu do krajowych systemów opieki, utworzenie sieci punktów kontaktowych, za pośrednictwem których można by uzyskiwać – na szczeblu krajowym i europejskim – informacje o oferowanych usługach opieki oraz o poziomie ich jakości, a także zgłaszać skargi na jakość tych usług;
120. nawołuje Komisję do sporządzenia zielonej księgi w sprawie nadużyć, na jakie narażone są osoby starsze oraz w sprawie opieki nad osobami starszymi w domach społecznych i ośrodkach opieki;
121. nawołuje do wymiany informacji i najlepszych rozwiązań między państwami członkowskimi, przy wykorzystaniu otwartej metody koordynacji, dotyczących długotrwałej opieki nad osobami starszymi, a w szczególności opieki nad osobami starszymi w domach społecznych i ośrodkach opieki oraz przeciwdziałania nadużyciom, na jakie narażone są osoby starsze;
122. uznaje, że duża liczba migrujących kobiet pracuje w sektorze opieki nad osobami starszymi, i proponuje z jednej strony nasilenie kontroli ze strony państw członkowskich w celu ograniczenia nielegalnej pracy w tym sektorze, a z drugiej strony umożliwienie pracownikom tegoż sektora łatwiejszego dostępu do odpowiednich kursów w ramach uczenia się przez całe życie, tak aby zagwarantować świadczenie opieki wysokiej jakości;
123. wzywa państwa członkowskie do rozwiązania problemów napotykanych przez opiekunów rodzinnych, włącznie z prawem do swobodnego wyboru, czy chcą być opiekunem, opcją łączenia opieki z pracą zarobkową i dostępem do systemów zabezpieczenia społecznego i emerytury, aby uniknąć zubożenia bezpośrednio wpływającego z opieki;
124. podkreśla znaczenie indywidualnie naliczanych praw do zabezpieczenia społecznego i praw emerytalnych, uwzględniających nieodpłatną pracę opiekuńczą;

Czwartek, 11 listopada 2010 r.

125. uważa, że konieczne jest sporządzenie ogólnoeuropejskiego kodeksu postępowania określającego minimalne wymogi i świadczenia w zakresie zapewnienia długoterminowej opieki, który zostanie przyjęty przez Parlament Europejski i Radę;

Polityka zaangażowania społecznego

126. uważa, że każdy powinien mieć możliwość zaangażowania się, jednakże przy zachowaniu dobrowolnego charakteru zaangażowania społecznego;

127. podkreśla, że wraz ze zmianami demograficznymi coraz większego znaczenia nabiera kluczowe pojęcie czynnego obywatelstwa; w związku z tym wzięcie na siebie obowiązków społecznych wymaga przededefiniowania stosunków między obywatelami a państwem;

128. uważa, że sprawowanie opieki wymaga wysokiego stopnia kwalifikacji świadczącego ją personelu oraz pewnego poziomu odpowiedzialności, co musi przekładać się na uznanie społeczne i finansowe oraz stwierdza, że jedynie za tę cenę będzie można trwale utrzymać poziom jakości oraz zatrudniać wystarczającą liczbę wykwalifikowanych i zmotywowanych pracowników świadczących opiekę;

*

* *

129. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.

Realizacja programów ramowych w zakresie badań naukowych

P7_TA(2010)0401

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych (2010/2079 (INI))

(2012/C 74 E/06)

Parlament Europejski,

- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie uproszczeń w realizacji programów ramowych w zakresie badań naukowych (COM(2010)0187),
- uwzględniając decyzję Komisji z dnia 23 czerwca 2009 r. w sprawie kryteriów zatwierdzania metodologii kalkulacji średnich kosztów personelu (C(2009)4705),
- uwzględniając sprawozdanie grupy ekspertów w sprawie oceny ex post szóstego programu ramowego (2002-2006) (tzw. sprawozdanie Rietschela) oraz wydany następnie komunikat Komisji (COM(2009)0210),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 maja 2010 r. zatytułowany „Więcej czy mniej kontroli? Znaleźnienie właściwej równowagi między administracyjnymi kosztami kontroli a ryzykiem błędów” (COM(2010)0261),
- uwzględniając konkluzje Rady na temat „wskazówek dotyczących przyszłych priorytetów badań europejskich i innowacji opartych na badaniach zawartych w strategii lizbońskiej na okres po 2010 roku” przyjęte w dniu 3 grudnia 2009 r. oraz konkluzje Rady ds. Konkurencyjności na temat „uproszczonych i skuteczniejszych europejskich programów w dziedzinie badań i innowacji” przyjęte w dniu 26 maja 2010 r.,